

Ritualinių reikmenų salonuose urnoms tenka skirti vis didesnę ekspozicijos dalį, pastebi laidojimo ekspertai. Sparčiai populiarėjant kremavimui, žinomi Lietuvos keramikai išitraukia į naują veiklą ir pradeda kurti vienetines, išskirtinio dizaino urnas. Nauji vėjai ritualinėse apeigose keičia šarvojimo tradicijas, mirusiųjų pagerbimo įpročius, taip pat ir laidojimo kultūrą.

Per pastaruosius metus klientų, užsakančių artimųjų palaikų kremavimą, skaičius augo dvigubai, teigia „Vilniaus laidojimo namų Ligamis“ direktorius Bronislovas Polonskis. Jis pastebi ir kitą pokytį – klientai dažniau teiraujasi vienetinio dizaino urnų, o keramikai stengiasi įgyvendinti vis įvairesnius žmonių norus. Laidojimo namų vadovo teigimu, kremavimą skatina rinktis ne tik didesnės galimybės pasinaudoti tokiomis paslaugomis Lietuvoje, bet ir kiti motyvai – ekonomiškumas, noras keisti atsisveikinimo tradicijas ir net siekis laidoti ekologiškai.

„Dar prieš keletą metų urnų teiraudavosi vienas kitas užsakovas, o dabar mūsų ritualinių reikmenų salone galima rinktis iš kelių dešimčių skirtingų urnų. Pastebime, kad auga paklausa išskirtinio dizaino indams mirusiųjų pelenams saugoti“, – sako laidojimo ekspertas.

Keramikai atranda dėsnius: šviesias urnas pasirenka kremuojant jaunus žmones, tamsias – senolius

Lietuvos menininkai, atsižvelgdami į vis didėjančią paklausą urnoms, aktyviai neria į naują veiklos sritį. Pavyzdžiui, keramikas Gintaras Dabašinskas jau keletą metų kuria unikalias, išskirtinio dizaino urnas. Jo teigimu, mieliau pasirenkamos natūralių rudos, smėlio ir juodos spalvų urnos, dekoruotos gamtos motyvais. Menininkas pasakoja, kad rinkdamiesi indus artimųjų pelenams laikyti, giminaičiai stengiasi, kad jų stilius ir atlikimas atitiktų mirusiojo charakterį: „Jie tarsi mintyse klausų – ar velioniui patiktų būtent šis meno kūrinys.“

Laidojimo specialistai pastebi, kad pasirenkamos urnos spalva priklauso nuo mirusiojo lyties ir amžiaus. Jų teigimu, mirus moteriai iki 45 metų ar jaunam vyrui, beveik visuomet pasirenkamos šviesios urnos. O tamsesnės spalvos urnos pasirenkamos, kai atsisveikinama su garbaus amžiaus senoliais.

Vis dažniau pasirenka netikėtų – didelio kiaušinio ar drugelio – formų urnas

Artimųjų noras pagerbti mirusį išskirtinio dizaino urna skatina menininkus kurti vis įvairesnių formų ritualinius indus: anksčiau žmonės teikdavo pirmenybę stačiakampėms klasikinėms urnoms, o dabar vis drąsiau renkasi netaisyklingų linijų, kartais netikėtų formų urnas. Pavyzdžiui, jau ir į Lietuvą iš užsienio atkeliauja moda rinktis didelio kiaušinio arba

drugelio formų urnas. Keramikas G. Dabašinskas pasakoja, kad lietuviai linkę rinktis matines, iš natūralių medžiagų pagamintas urnas.

Laidojimo eksperto B. Polonskio teigimu, ypač sunkią netekties valandą artimieji pirmenybę teikia vienetinio dizaino urnoms – už jas jie linkę sumokėti dvigubai, nei už gamyklose pagamintas prekes. Pramoniniu būdu pagamintos urnos vidutiniškai kainuoja 130-150 eurų, o už išskirtinio dizaino rankų darbo indus klientai pasiryžę mokėti kur kas brangiau – apie 260-300 eurų.

Amerikiečiams patinka blizgios, italams - stiklinės urnos

B. Polonskis atkreipia dėmesį, kad lietuvių pasirinkimas skiriasi nuo kitų šalių gyventojų skonio. Pavyzdžiui, JAV gyventojų skoniui artimesni blizgūs ritualiniai indai, kurių vis dažniau pasiteiraujama ir Lietuvoje. O italai didžiuojasi įvairių spalvų pastorinto stiklo urnomis, pagamintomis Venecijos meistrų.

Lietuviai, atvirksčiai, renkasi natūralumą. Jie vis dažniau pasidomi ir kitokiu aspektu – ar urna yra ekologiška. Todėl ritualinių reikmenų salone galima rasti ir iš specialaus kartono pagamintų urnų, kurios po laidojimo per kelerius metus tarsi ištirpsta žemėje. „Tokių urnų laidojimo vietoje dažnai pasodinami medeliai. Taip tarsi atkuriamas amžinas gyvybės ratas, o netektis įgauna papildomą prasmę“, – pasakoja „Vilniaus laidojimo namų Ligamis“ vadovas.

Vis dažniau nuperka komplektą - vieningo dizaino skirtingo dydžio urnas

Atsižvelgiant į užsakovų pageidavimus, keramikai vis dažniau kuria urnų komplektus: skirtingo dydžio, tačiau forma ir dekoru panašias urnas. Į didesnę indą, kurio tūris įprastai ne mažesnis kaip 3 litrai, įkeliami didžioji pelenų dalis. Tokia urna dažniausiai palaidojama kapinėse arba laikoma kolumbariume. Į mažesnę, apie 500 ml tūrio urną, telpa vos saują pelenų. Tokią indą gedinti šeima dažnu atveju laiko namie. Tiesa, laidojimo ekspertas primena, kad pagal LR įstatymus, laikyti pelenus urnoje namuose galima tik iki 3 mėnesių, o vėliau tokia urna turi būti palaidojama arba įkeliami į specialų kolumbariumą.

Visos urnos, į kurias įberiami pelenai, sandariai uždaromos, apdorojant indo ir dangčio sujungimo vietą specialiu silikoniniu sluoksniu. Užsakovai patys sprendžia, ar pradžioje pelenus subers į specialią metalinę sandarią kapsulę, kuri vėliau įleidžiama į urną. Tačiau yra ir urnų, į kurias pelenai dedami tiesiai į vidų, o pati urna užsandarinama, laikantis visų kapsulėms keliamų reikalavimų.

Kremavimą populiaria praktiškumas

„Auganti paklausa urnoms parodo, kad lietuviai atranda vis daugiau kremavimo privalumų“, – teigia laidojimo ekspertas. Pasak B. Polonskio, kremavimas atneša ir ekonominės naudos. „Vis dažniau šeimos pasirenka vieną vietą kapinėse, kurioje laidojami visi mirusieji giminės nariai. Urna užima kone 20 mažiau vietos, nei karstas. Todėl natūralu, kad vienoje kapavietėje gali tilpti tik keli karstai, o urnoms vietos visada pakaks.“ Be to, žmonės linkę skaičiuoti ir duobių kasimo bei kapaviečių tvarkymo išlaidas – laidojant urną pakanka iškasti 1 metro gylio duobę, todėl ir duobkasiams tenka mokėti gerokai mažiau. Laidojant urną mažiau ardoma kapavietė, o jos vėlesnis sutvarkymas taip pat atsieina pigiau.

Keičiasi ir atsisveikinimo ceremonija: mažiau graudulio, daugiau dėmesio mirusiojo atminimui

Velionių kremavimas keičia ir atsisveikinimo ceremoniją. Vis dažniau su velionio kūnu atsisveikina tik artimiausi šeimos nariai, kurie perduoda mirusįjį kremuoti ir po kelių valandų ar kitą dieną atsiima pelenus. O šarvojimo salėje viešai atsisveikinama tik pastatant urną, mirusiojo portretą ir subtilias gėlių kompozicijas. „Toks atsisveikinimas keičia ir pagerbimo tradicijas, kurios sukelia mažiau sielvarto. Nebetenka prasmės didžiuliai vainikai, pakanka atnešti tik vieną ar dvi skintas gėles, o savo dėmesį skirti artimųjų užuojautai ir velioniui prisiminti“, – pastebi laidojimo namų vadovas.

Karstus išstumia urnos, keramikai imasi naujo verslo

Karstus išstumia urnos, keramikai imasi naujo verslo

Karstus išstumia urnos, keramikai imasi naujo verslo

Karstus išstumia urnos, keramikai imasi naujo verslo

Karstus išstumia urnos, keramikai imasi naujo verslo

